

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD:

Det sværeste er hullet i taget. I et moderne hus med tagplader er det nemt. I et ældre hus med tegl er det noget sværere.

TIDSFORBRUG:

Afhænger af forholdene. Den viste opgave tog cirka en dag.

PRIS:

Cirka 1700 kroner for den viste opgave. Heraf 1300 kroner til ventilator

Det kræver lidt ekstra, når ventilationen skal føres gennem taget frem for blot at blive sendt ud gennem en ydermur. Første skridt er modet til at skære hul igennem tagkonstruktionen.

SIKKERHED

Fald ikke ned. Når du kravler op på et tag, så sørg enten for et stillads eller en sikkerhedsline. Et fald på blot få meter kan være invaliderende eller i værste fald dødeligt, og en sikkerhedsline med sele koster ikke alverden.

Når fugten stiger i badeværelset, starter ventilatoren og sender den fugtige luft ud i det fri.

Slip dampen ud gennem taget

En ventilator i badeværelset sikrer frisk luft og mindsker risikoen for fugtskader. Hvis ventilationen kan ske gennem en ydermur, er det en simpel opgave, men her skal dampen slippes ud gennem taget.

Spejlet dugger, og væggene er fugtige. Badet har været godt og langt. Du har fået varmen i hele kroppen, og da du er blevet tør, forlader du badeværelset, mens døren langsomt lukker i bag dig.

Du er varm og tør, men dit badeværelse er stadig fugtigt, og for dit hus er fugt og varme ikke en heldig kombination. Efterhånden vil du lægge mærke til, at luften i badeværelset bliver dårligere. Der lugter måske lidt muggent eller jordslået, og inden længe vil du se de første tegn på, at den er

virkelig gal med indeklimaet: Mug og skimmelsvamp begynder at sætte deres mørke spor i hjørnerne, særligt i bruseni-chen og omkring badekar og afløb.

Heldigvis behøver det ikke gå så galt. En enkelt ventilator af god kvalitet (køb en mærkevare) og nogle simple baderegler kan redde både hus og indeklima. Og selv om du måske er forhindret i blot at bore hul i væggen og sende den dårlige luft den vej ud, er der håb. Her viser vi dig, hvordan du lukker dampen ud gennem et hul i taget.

Hullet i taget

Når du skal føre ventilationen ud gennem taget, må du nede fra badeværelset vurdere, hvor du vil have ventilatoren siddende. Ved hjælp af tegninger og tommestok må du så beregne, cirka hvor der skal være hul i taget.

Husk, at der ikke er frit valg. Du kan ikke skære de bærende dele af tagkonstruktionen i stykker, og taghætten, der skal dække ventilationsrøret, skal passe ind i tagpladerne. Den hætte, vi arbejder med her, erstatter en tagplade, så her skal vi være ret præcise.

Har du tegl eller anden tagbeklædning, der ikke kan tages af i plader, skal du have en taghætte, der passer til det. Spørg forhandler eller producent.

1 Fjern en tagplade, og bor et hul i undertaget med et søgebor.

Søgeboret skal sikre, at hullet havner det rette sted nede på loftet.

VIGTIGT! Tjek først, at du ikke borer i kabler, rør eller andre installationer.

2 Sav nu et hul igennem hele tagkonstruktionen. En stiksav eller en bajonetsav er velegnet. Husk, at røret er 100 mm i diameter og skal isoleres, så et hul på Ø 200 mm er passende.

3 Nederste del af taghætten skal sættes fast. Her er der undertag med tagpap. En lægte saves over, hættens flade krave skubbes ind under pappet. Hætten fæstnes med facadeskruer, pappet limes fast, og lægten sømmes på igen.

4 Øverste del af taghætten lægger du oven på taglægteerne.

Tagpladerne lægges ovenpå taghættens øvre del, og under taghættens nedre del, så vandet kan ikke løbe ind under taget.

5 Læg tagpladerne på plads. Nu har regnvandet ikke en chance for at finde ind på loftet. Selve "hatten" er fæstnet med facadeskruer og kan tages af, når vi skal montere ventilationsrøret.

TIPS

Undgå bøjninger. Jo mere lodret du kan komme op igennem loft og tag, desto bedre. Hvis du får brug for bøjninger på aftræksrøret, så begræns dem. Jo flere bøjninger der er, jo mere modstand møder luften.

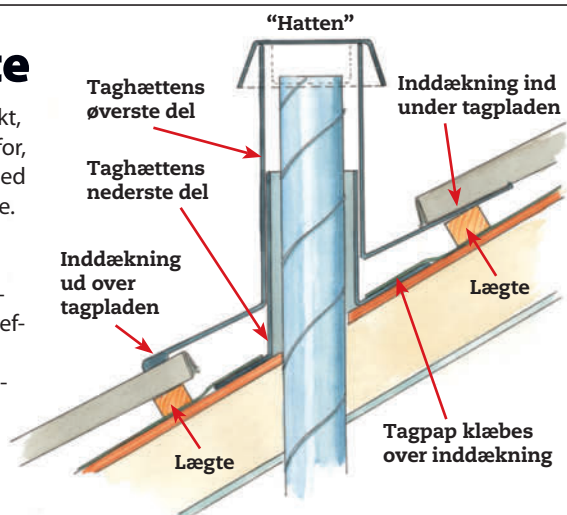

WWW

Ud igennem væggen. Skal du etablere ventilation igennem en ydervæg i stedet for som her igennem taget, kan du læse mere på www.goerdetselv.dk. Skriv "sug fugten ud" i søgefeltet på sitets forside.

Tæt taghætte

Monterer du taghætten korrekt, behøver du ikke være nervøs for, at regnen pludselig drypper ned igennem taget og ind i stuerne. Hætten består af tre dele: en underdel, der fæstnes tæt til undertag eller lægter, en overdel, der placeres ovenpå, hvorefter tagpladerne lægges på, så regnvandet løber oven på tagpladerne og aldrig ind under dem. Til sidst lukkes med en "hat", der dækker for regnen.

Hullet i loftet

1 Når hullet i taget er skåret, skal du lave hul i loftet. Det er vigtigt, at hullet i loftet er præcis under hullet i taget. Et lod som det viste giver dig en meget præcis markering af hullets placering.

2 Bor med et tyndt søgebor ned igennem loftet. Løft først op i isoleringen, og tjek, at du ikke rammer skjulte kabler eller andre installationer.

3 Med en skarp hulsav borer du nu hul i loftet nedefra. Centerboret placerer du så vidt muligt i hullet fra søgeboret. Til et 100 mm rør bruger vi her en hulsav med en diameter på 110 mm.

Ventilationsrøret

Luftens vej ud i det fri sker gennem et såkaldt spirorør med en diameter på 100 mm. Røret er galvaniseret og fås i forskellige dimensioner, alt efter størrelsen på ventilatoren.

Den letteste måde at tilpasse rørets længde på er ved at skubbe det op i hullet nedefra, indtil nederste ende af røret er plant med loftet, og så gøre det midlertidigt fast med en kile eller et søm.

Oppe på taget kan du så markere, hvor røret skal saves over.

Røret skal isoleres, når det passerer det kolde loftsrum. Ellers vil der opstå kondens inde i røret.

1 Skub spirorøret opad, indtil det sidder helt plant med selve loftsbeklædningen. Gør det midlertidigt fast med et lille søm eller en kile.

2 Oppe på taget markerer du, hvor røret skal saves over. Det skal flugte med taghættens overkant som vist her.

VÆRKTØJ

En sav med mange kræfter. En hulsav på 110 mm i diameter kan, hvis den sætter sig fast, vride meget voldsomt i dit håndled. Lej evt. en kraftig boremaskine med indstilleligt moment, så den stopper, hvis saven sidder fast.

VIGTIGT

Lap dampspærren. Laver du hul i en dampspærre (plastfolien under isoleringen på loftet), skal du lappe den og tape den tæt til fx ventilationsrøret. Ellers risikerer du, at fugtig luft nedefra forårsager råd i isoleringen.

3 Røret saver du over med en nedstryger. Lav en markering hele vejen rundt, og drej så røret, efterhånden som du får savet hul ind til midten af røret.

4 Isolér røret hele vejen op til toppen. Sørg for, at isoleringen sidder tæt, fx ved at omvikle den med ståltråd. Her er der gjort plads til 50 mm isolering.

Ventilatoren

1 Elektrikeren skal føre et kabel langs spirorrøret. Når det sidder så tæt på som her, bliver det helt skjult af ventilatoren, når den er sat op.

VIGTIGT! Elinstallationen skal udføres af en autoriseret elektriker.

2 Nu kan ventilatoren monteres. På denne model fra Duka kan man meget behændigt pille selve propellen ud, når den skal renses for støv og snavs.

3 Nu ryger den dårlige luft ud igennem taghætten. Ventilatoren er fugtstyret, så den starter, når fugten stiger i rummet, og slukker selv, når det indstillede niveau er nået.

Når der skal luft ud, skal der luft ind

Du kan ikke fjerne dårlig luft fra et rum, uden at der kommer ny luft ind. Derfor skal du sørge for, at luften kan cirkulere fra rum til rum i hele huset.

Med en ventilator i badeværelset får du den "dårlige" luft ud af rummet. Men hvis rummet ikke får tilført ny luft, hjælper det ingen ting. Derfor skal dit hus have frisk luft via en friskluftsventil.

Enten i væggen eller i vinduerne – eller om nødvendigt begge steder.

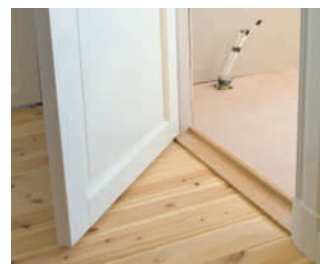
For at den friske udeluft kan ende i badeværelset og erstatte den dårlige luft,

skal du desuden sørge for ventiler imellem de enkelte rum i boligen. Fx via ventiler, som du borer ind i skillevæggene. Med ventiler imellem rummene kan du desuden undgå træk langs gulvene.

Læs mere om, hvordan du sikrer god ventilation i dit hjem, på hjemmesiden www.goerdetselv.dk. Skriv "få varmen" i søgefeltet.

VIGTIGT

Sav lidt af døren. For at få frisk luft ind på badeværelset kan du save en centimeter af døren, så luften kan komme ind.

Friskluftsventiler kan monteres direkte i vinduesrammerne. En diskret løsning.

Friskluftsventilen skal beskyttes mod vinden.

Imellem boligens rum bør der sidde ventiler, så luften kan passere.

DET HAR VI BRUGT

Materialer

- Ventilator med tids- og fugtstyring
- Spirorør, Ø 100 mm
- Taghætte, Benders
- Friskluftsventil til ydermur+vinduer
- Ventiler og riste til skillevægge
- Vægrør til ventilationsriste

Desuden:

- Facadeskruer
- Tagpaplim

Specialværktøj

- Bajonetsav
- Hulsav, Ø 110 mm
- Langt søgebor (8 mm)

www.dukaventilation.dk